

GAZETA LWOWSKA

BIURA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
Lwów, plac Smolki 3. I p.
Redaktor naczelny przyjmuje codziennie
od godziny 11—12.
Listy należy frankować. — Reklamacje otwarte
wolne od opłaty.

Telefony:
REDAKCJI
21—18
ADMINISTRACJI
21—17

WYCHODZI CODZIENNIE O GODZINIE 3-ciej POPO-
ŁUDNIU Z WYJĄTKIEM DNI POŚWIĄTECZNYCH

REDAKTOR NACZELNY I ODPOWIEDZIALNY
Dr. MARCELI SZAROTA.

CENA
NUMERU

20 gr.

PRENUMERATA:

Miejscowa miesięcznie: bez dostawy do
domu 4:80 z dostawą 5:30. Zamiejscowa
miesięcznie z przesyłką pocztową 5:30 —
Zagranicą 7:— P. K. O. Nr. 141.690.

Ryby żywe, konserwy rybne, poleca F-a ZAKOPANE Lwów Akademicka 24

Pakt londyński.

Po trzymiesięcznych oficjalnych i nieoficjalnych, poufnych lub jawnych naradach, wśród światła i cienia, zgrzytów i oznak zgody zakończyła się wreszcie londyńska konferencja w sprawie rozbrojenia na morzu. Opinia publiczna Europy była już ostatnio dosłownie przesycona wiadomościami o jej przebiegu a najważniejsze nawet pisma amerykańskie w ostatnich tygodniach przynosiły wiadomości z Londynu drukowane petitem na dalszych kolumnach. Opowiadają, że liczne Amerykanki, które towarzyszyły swym mężom — delegatom do Londynu, już na kilka tygodni, przed zakończeniem konferencji opuściły Londyn; tak dalece «znudził» je przebieg konferencji.

Należyty sąd o rezultatach konferencji będzie można sobie wyrobić dopiero za kilka tygodni. Bez względu na ciekawe będą w tym kierunku komentarze prasy zagranicznej i pierwsze posunięcia zainteresowanych rządów. Za ryzykowne uważać należy w każdym razie uogólnienia tego rodzaju jak »zupelne fiasko« albo »zwyrodnienie« czy »klęska« tego względnie innego państwa.

Faktem jest, że istotne decyzje, jakie powzięto, tyczą tylko Stanów Zjednoczonych, Wielkiej Brytanji i Japonji, które poza utrzymaniem stanowień konferencji waszyngtońskiej do wielkich statków (pancerników) ustaliły swój tonaż w klasach statków mniejszych (krążowników, kontrtorpedowców, łodzi podwodnych) w stosunku jak 3:3:2 (Stany Zjednoczone 526.000 tonn, Wielka Brytania 541.000 tonn, Japonja 367.000 tonn), przyczem wszakże ustalono tonaż łodzi podwodnych równo dla wszystkich trzech mocarstw po 52.000 tonn. Ponadto zgodzono się na wycofanie pewnej ilości wielkich pancerników (Anglja 5, Stany 3, Japonja 1) a wreszcie na pewne ograniczenia co do rozmiarów krążowników.

Wprawdzie Francja do układu nie przystąpiła, jednakże ewentualne przyszłe jej cyfry zarysowują się dość wyraźnie. Francuzi swego czasu zapowiedzieli rozbudowę marynarki w okresie do r. 1936 do wysokości 724.000 tonn. Jeżeli odrzucić z tego kategorii okrętów specjalnych, żądanie francuskie sprowadza się do 640.000 tonn. Ze strony Anglji czynione są starania uzyskania w związku z pewnymi ustępstwami Wielkiej Brytanji w dziedzinie gwarancji bezpieczeństwa, redukcji powyższego tonażu o 50.000 tonn. Prawdopodobnie Francuzi zaakceptowaliby cyfrę 615.000 tonn.

Jedynie tylko Italja nie wysunęła żadnych konkretnych cyfr, żądając natomiast uparcie przyznania jej zasadniczego parytetu z państwem posiadającym największą marynarkę w Europie czyli z Francją. Na taką propozycję nie chcą się zgodzić Francuzi, którzy chcą uznać parytet co najwyżej w odniesieniu do floty śródziemnomorskiej, poza którą — jak twierdzą — posiadać muszą około 240.000 tonn dla obrony swych kolonij.

Z ostatniej chwili.

Trzystu więźniów padło ofiarą katastrofalnego pożaru.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 23 kwietnia. Z Nowego Jorku donoszą: W mieście Columbus w stanie Ohio wybuchł pożar w więzieniu, w którym znajdowało się przeszło 4000 więźniów. Według dotychczasowych obliczeń, w płomieniach znalazło śmierć 305 więźniów. Pożar wybuchł w nocy z pierwszego na drugi dzień świąt w pomieszczeniach przędzalni więziennej. Ogień ogarnął szybko cały pawilon. Powstała nieopisana panika. Dozorcy rzucili się do otwierania cel, a równocześnie oddziały wojskowe otoczyły więzienie i wystawiły karabiny maszynowe, na wypadek buntu. Wszystkich cel nie zdołano jednak otworzyć na czas. Poza to doszło do krwawych starć między wojskiem a więźniami, którzy chcieli uciekać. W akcji ratunkowej odznaczyli się zarówno dozorczy, jak i więźniowie. W całych Stanach Zjednoczonych wiadomość o tej katastrofie wywołała przynębiające wrażenie.

nia cel, a równocześnie oddziały wojskowe otoczyły więzienie i wystawiły karabiny maszynowe, na wypadek buntu. Wszystkich cel nie zdołano jednak otworzyć na czas. Poza to doszło do krwawych starć między wojskiem a więźniami, którzy chcieli uciekać. W akcji ratunkowej odznaczyli się zarówno dozorczy, jak i więźniowie. W całych Stanach Zjednoczonych wiadomość o tej katastrofie wywołała przynębiające wrażenie.

Litwini zestrzelili własny samolot.

(Telefonem od naszego korespondenta.)

Warszawa, 23 kwietnia. Z Wilna donoszą: Na pograniczu polsko-litewskim, w rejonie Olipy samolot litewski, który dokonywał lotów obserwacyjnych został zestrzelony przez litew-

ską straż graniczną. Członkowie straży twierdzili w czasie przesłuchania, iż sądzili, że jest to samolot polski. Aparat uległ zupełnemu zniszczeniu. Dwaj lotnicy litewscy ponieśli śmierć.

Rozwój wydarzeń w Indjach.

Wprowadzenie stanu oblężenia.

Londyn, 21 kwietnia. (PAT.). Ostatnie wypadki w Indjach Wschodnich wywołują w Londynie poważne zaniepokojenie. Wicekról Indji Lord Irwin, wykazujący dotychczas ustępliwość rezerwy, od soboty zmienił taktykę, ogłaszając dekret, mocą którego dopuszczalne jest nakładanie kar więzienia w drodze administracyjnej. Dekret ten w praktyce oznacza stan oblężenia.

Londyn, 21 kwietnia. (PAT.). Komisja parlamentarna dla dominjów, pod przewodnictwem posła liberalnego Johna Simona rozpatruje potrzebę reformy ustroju dla Indji. W najbliższym czasie komisja ukończy swoje prace. Wnioski komisji nie są jeszcze wiadome. Niewątpliwie jednak komi-

sja pójdzie po drodze zalecenia statutu dominjalnego. Gdy tylko raport komisji zostanie przedłożony Izbie Gmin, w składzie rządu brytyjskiego nastąpi pewna reorganizacja. Ministerstwo dominjów i kolonji zostanie podzielone na dwa osobne ministerstwa.

Bombaj, 21 kwietnia. (PAT.). Przed podjęciem próby wtargnięcia do składu broni w Chittagong, anarchiści przeciżyli wszystkie połączenia telefoniczne. Od strzałów danych przez buntowników, zginął jeden podoficer i 4-ch żołnierzy wojsk tubylczych. Połączenia telefoniczne skutkiem sabotażu były nieczynne. W nocy 18 bm. w odległości 40 mil od Chittagong anarchiści wykoleili pociąg.

Spór ten uniemożliwił — na razie przynajmniej — Francji i Włochom przylągnięcie się do układu trzech mocarstw.

Francja i Italja, które nie przystąpiły do porozumienia w dziale określającym tonaż wszystkich kategorii statków, podpiszą natomiast tę część traktatu, która dotyczy porozumienia o zaniechaniu na lat sześć zmiany obecnych głównych statków wojennych na nowe, zgodnie z postanowieniami traktatu waszyngtońskiego. To porozumienie uważane jest za bardzo doniosłe, gdyż, jeżeli chodzi np. o Wielką Brytanję, pozwoli jej przeprowadzić oszczędności w sumie wielu milionów funtów szterlingów, które musiałaby wydatkować w przeciwnym razie na wykonanie programu morskiego.

Francja wychodzi z konferencji londyńskiej obronną ręką, jeżeli się zważy, że uniknęła ona podwójnego niebezpieczeństwa: zrzeczenia się narzędzi obrony morskiej i ściągnięcia na siebie zarzutu »stoperowanie konferencji«.

Bez kwestji pakt londyński ma swe znaczenie jako pierwsze w historii dobrowolne ograniczenie tonażu zbrojeń morskich trzech największych mocarstw świata. Politycznie natomiast zawartość układów jest nikła a właściwie żadna. W ślad zatem o poważnych rezultatach mówić nie można. Rozmowy przedstawicieli pięciu państw zaczęte w Londynie mają się jednak potoczyć dalej częścią w Genewie a częścią w innych stolicach dyplomacji. Jeżeli więc nawet się mówi o fiasku londyńskim, to nie można jeszcze mówić o niepowodzeniu rozbrojenia morskiego wogóle. W każdym razie konferencja londyńska ujawniła jeden moment, który będzie się musiało na przyszłość mieć na względzie a mianowicie, że okres, w którym państwa kontynentalne nie mają głosu w polityce wielkościowej, okres spowodowany ich wyczerpaniem przez wielką wojnę, — minął bezpowrotnie.

Instrukcje dla posła Rauschera.

Warszawa, 21 kwietnia. (PAT.). W ostatniej chwili donoszą z Berlina, że wedle „Welt Am Montag“, poseł niemiecki w Warszawie, bawiący na urlopie, został telegraficznie odwołany do Berlina, skąd po jednodniowym pobycie odjechał do Warszawy. Posłowi Rauscherowi polecono podjęcie rokowań w sprawie noty protestacyjnej polskiej, złożonej w Genewie oraz w sprawie podwyższenia niemieckich cel agrarnych.

Zjazd konsulów polskich.

Waszyngton, 21 kwietnia. (PAT.). Pod przewodnictwem ambasadora Filipowicza odbył się tu zjazd kierowników konsulatów polskich w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej oraz w Kanadzie. W czasie zjazdu omawiano sprawę zwiększenia obrotu handlowego pomiędzy Polską i Ameryką, szereg zagadnień, wynikających z otwarcia polskiej linii okrętowej Nowy Jork-Gdynia, wreszcie kwestję usprawnienia służby pocztowej między Polską i Ameryką.

Kancelarz Schober w Paryżu.

Wiedeń, 21 kwietnia. (PAT.). Dzienniki tutejsze donoszą, że kancelarz austriacki Schober przybędzie w poniedziałek 28 bm. do Paryża. Program jego pobytu w Paryżu obejmuje, oprócz wizyty u prezydenta Doumergue, śniadanie wydane przez francuski urząd spraw zagranicznych na cześć kancelarza austriackiego.

Amnestja w Bułgarii.

Wiedeń, 21 kwietnia. (PAT.). Dzienniki wiedeńskie donoszą z Sofji: Król Borys, z okazji Świąt Wielkanocnych ulaskawił 380 aresztantów. 87 z nich zostało wypuszczonych natychmiast na wolną stopę. Więźniowie polityczni odrzucili ulaskawienie, domagając się ogólnej amnestji.

Zajścia z komunistami w Lipsku.

Berlin, 21 kwietnia. (PAT.). W pierwszym dniu Świąt Wielkiejnocy, komuniści zwołali w Lipsku ogólny zjazd organizacji młodzieży komunistycznej niemieckiej. W czasie demonstracji doszło na rynku do krwawego starcia między komunistami a policją, przyczem z obu stron padły strzały. Kapitan policji oraz dwóch urzędników zostało zastrzelonych. Po stronie komunistów jest szereg ciężko rannych.

Wyrok w procesie charkowskim.

Moskwa, 21 kwietnia. (PAT.). Tass donosi z Charkowa: Najwyższy Trybunał w Charkowie wydał wyrok w procesie przeciwko kontrrewolucjonistom, oskarżonym o usiłowania wyzwolenia Ukrainy ze Związku Z. S. S. R., skazując Efroimowa, Czechowskiego, Nikowskiego i Pawluchowa na 10 lat więzienia, zaś pozostałych 25-ciu oskarżonych na kary więzienia od 2 do 8-miu lat.

Zbieg z wysp Solowieckich.

Sprawozdawcy naszego pisma udało się uzyskać rozmowę z człowiekiem, który przed niedawnym czasem przybył do Polski i zamieszkał w jednej z gmin podlowskich, uciekający z osławionych Wysp Solowieckich. Jest to Polak, pół-inteligent, pochodzący z okolic Kamieńca Podolskiego. Jego nazwisko i adres są Redakcji znane. Mimo kilkutygodniowego pobytu u krewnych i troskliwej opieki z ich strony, człowiek ów robi wrażenie duchowego i fizycznego inwalidy. O przeszłości, której pamiętką są liczne blizny po ranach kłutych i miazdżonych, opowiada niechętnie. Nie mniej ta krótka relacja, jaką podajemy, powinna zainteresować naszych Czytelników. Jest bezpośrednia i autentyczna i dotyczy spraw, które zazwyczaj nie pozostawiają świadków przy życiu.

— Za co pana skazano?

— Za przynależność do jednej z tych organizacji, jakich dziś pełna jest Ukraina i które ścigane są jako kontr-rewolucyjne. Mimo braku dowodów, a tylko na podstawie poszlak zasądzone zostałem przez sąd w Kamieńcu Podolskim na karę 8 lat więzienia, 5 lat zsyłki i dalszych 5 lat pozbawienia praw. Karę tę zacząłem odsiadywać w Odessie, gdy schwytyany został inny członek organizacji i wzięty na tortury wydał ją. W ten sposób zdobyto co do mnie dowody. Zostałem z powrotem przewieziony do Kamieńca i tu 20 kwietnia 1928 już przedtem okrutnie skatowany, skazany na śmierć. Dzięki amnestji i licznym instancjom, karę tę zamieniono na dodatkowych dziesięć lat więzienia na Wyspach Solowieckich. Dostałem się tam przez Moskwę, gdzie w Butyrkach czekałem na zebranie transportu przez 40 dni, z początkiem sierpnia 1928.

— Wielki to był transport?

— Przeszło 1.500 ludzi, z czego połowa polityczni. Najwięcej Rosjan, a po nich głównie Ukraińcy i Polacy. Trochę Czechów, a nawet kilku Francuzów. Na miejsce więzienia przeznaczono nam Ostrów Popowa. Podzielono nas tam na rotę po 150 ludzi, umieszczono w barakach i kazano pracować.

— Wielu pan tam zastał towarzyszy niedoli?

— Na wyspie miało ich być ponad 8 tysięcy, na wszystkich wyspach ponad 40 tysięcy. Na jeden barak o 4-to piętrowych pryczach przypada około 1.600 ludzi.

— A jaka na to eskorta?

— Baraki otoczone są strażnicami, dzień i noc czynnymi. Przy pracy jedną rotę eskortuje 40 ludzi konwoju, składającego się z żołnierzy G. P. U. i byłych kryminalistów.

— Niechże pan opisz normalny dzień roboczy.

— Dzień roboczy składa się z dwóch zmian po 12 godzin, od godz. 6-tej do 6-tej. Pracuje się przeważnie przy ścinaniu i obróbce drzewa na bułec i opał. Inni ładują je. Są także roboty ziemne, a wogóle najcięższe i wymagające największego wysiłku. Chorych nie uznaje się, szpitala niema. Za niewykonywanie pracy zamykają w kaźni, do połowy wypełnionej wodą. Następną karą — to śmierć przez rozstrzelanie. Ponieważ zdarzają się zamachy samobójcze, za taki zamach otrzymuje się w krótkiej drodze podwójnie kary więzienia. Nie przeszkadza to oczywiście, że w jednym tylko baraku zdarzało się niemal codzień 2—3 wypadków skutecznego samobójstwa.

— A pożywienie?

— 600 gr. przeważnie zepsutego chleba dziennie. Rano kipiątek z herbatą i solą zamiast cukru, do tego 2 ryby. Wieczór wodnista „zupa” z kaszy lub fasoli. To jest porcja pracujących. Zesłańcy, nie będący więźniami, otrzymują nadto drobne wynagrodzenie pieniężne.

— Jak panu udało się uciec?

— Uciekła partja z 44 więźniów, tak politycznych, jak kryminalnych. Było to 21 września 1929 r. Po kilkutygodniowych przygotowaniach, czynionych z największą ostrożnością, skorzystaliśmy z tego, że wieczór był wyjątkowo ciemny (padał deszcz ze śniegiem) i pojedynczo wymknęliśmy się z baraku. Zgromadziliśmy się w u mówionym lasku sosnowym opodal, poczem zaskoczyliśmy strażnicę, pilnującą łodzi nad rzeką. Wymordowa-

liśmy ją siekierami. Po przeprawieniu się na drugi brzeg, weszliśmy w lasy i kierując się ku zachodowi, co wobec wciąż pochmurnego nieba i niskiego stanu słońca nastęcało znaczne trudności, szliśmy wytyczonym marszem dni 14, żywiąc się drobną zwierzyną i korzeniami niektórych roślin. Tak dotarliśmy do morza, gdzie partja rozbiła się. Pozostałem tylko z pięciu towarzyszymi, a na koniec tylko z jed-

Dziś nastąpi podpisanie paktu rozbrojeniowego morskiego.

Londyn, 21 kwietnia. (PAT.). Uroczyste podpisanie paktu rozbrojeniowego morskiego nastąpi jutro, wtorek. Pakt składa się z 5-ciu części i 26 artykułów. Wskutek osobistej prośby Mac Donalda, minister Briand przybył dziś do Londynu, celem złożenia podpisu imieniem Francji. Delegat Włoch Grandi nie przybędzie. Podpis imieniem Italji złoży admiral

nym. Jest to porucznik, przebywający obecnie w szpitalu wojsk. w Warszawie.

— Jak odbywała się dalsza ucieczka?

— Do portu Salambau (?) dostałem się okrętem, wyciągnąwszy przy kasie bilet z kieszeni jakiejś pasażerki. Pierwsze nasze pożywienie pochodziło z rozbitego na przedmieściu kramu.

— A potem?

— Pieszko dotarliśmy do linii kolejowej Archangielsk-Moskwa. Tu, na jakiejś małej stacyjce ukryliśmy się w tendrze lokomotywy, ale po kilku godzinach jazdy odkrył nas maszynista. Udało się nam zbiec. Błądząc doszliśmy do baraku, zamieszkałego przez robotników leśnych. Widocznie znali stosunki, bo natychmiast poznali w nas zbiegłych więźniów, obdarowali chlebem, tytoniem i kilku rublami. Tak doszliśmy do stacji Wołogda,

Iranii, minister marynarki włoskiej.

Paryż, 21 kwietnia. (PAT.). Tardieu, którego zatrzymały w Paryżu prace w Izbie Deputowanych, wystosował do Mac Donalda pismo, w którym wyraża swoje żywe ubolewanie z powodu niemożności udania się do Londynu dla podpisania aktu końcowego konferencji morskiej.

Olbrzymi pożar kościoła.

110 osób ofiarą katastrofy.

Bukareszt, 21 kwietnia. (PAT.). Wczoraj wieczorem w czasie nabożeństwa w kościele wiejskim w Costesti koło Pitesti wybuchł pożar. Zgromadzona w kościele ludność, ogarnięta paniką, rzuciła się do jedynych drzwi kościoła, które były zamknięte i nie dały się otworzyć. Wiele osób zginęło potrąconych w zamieszaniu, reszta spała się po zawaleniu się płonących murów.

Bukareszt, 21 kwietnia. (PAT.). O katastrofie pożaru kościoła w Costesti donoszą następujące szczegóły:

Rozpoznano dotychczas zwęglone zwłoki 110 ofiar pożaru. Jak przypuszczają, zwłok około 10-ciu osób, znajdujących się jeszcze pod zgłiszczami, nie da się już rozpoznać. Pożar trwał niespełna godzinę. Większość ofiar pożaru stanowiła młodzież i dzieci. W Costesti nie ma prawie ani jednej rodziny, któraby nie była zagrożona w żalobie. W miasteczku, na wieść o pożarze rozgrywały się nieopisane w swojej grozie sceny. W celu niedopuszczenia do poważniejszych incydentów interweniowała policja i

żandarmerja. Rodzice ofiar katastrofy gromadzili się na cmentarzu. Minister spraw wewnętrznych i opieki społecznej, przybyli na miejsce katastrofy i osobiście kierowali akcją pierwszej pomocy. Ofiary katastrofy pochowane zostaną w wspólnym grobie, wykopanym w miejscu, w którym stał kościół.

Kościół, który uległ pożarowi, był zbudowany z drzewa przed stu laty.

Miał on tylko jedno wejście i jedno małe okienko. Położony był na samym końcu miasteczka. Ogień powstał od świeczek woskowych, od których zajął się wieniec. O pożarze ludność dowiedziała się dopiero od osób, które zdołały się uratować i wszczęły alarm. W płomieniach zginęły całe rodziny.

Ofiary tragicznej katastrofy pochowane zostały dziś w 40-tu grobach, w ten sposób, że w każdym grobie pochowano członków jednej i tej samej rodziny. Ogółem pochowano 110 ofiar. W pogrzebie uczestniczyło około 10.000 osób, w tej liczbie wiele przybyłych z okolic.

Ujęcie sprawców napadu rabunkowego na kantor bankierski Centnerszvera.

Warszawa, 21 kwietnia. (PAT.) Sprawcy napadu rabunkowego na kantor bankierski Centnerszvera w Warszawie, przy ulicy Krakowskie Przedmieście 73 zostali ujęci.

Wskutek otrzymanych informacji policja ustaliła, iż pomocnik dozorca domu przy ul. Marszałkowskiej 25, Paweł Stańczyk i kolega jego Mieczysław Pystka prowadzą tajemny handel bronią palną. Po ich aresztowaniu okazało się, że pod kierunkiem Konstantego Pystki, zamieszkałego w Jeziornie i karanego już kilkakrotnie bandyty, oni to właśnie dokonali napadu na wymieniony kantor. Wobec powyższego aresztowano również Konstantego Pystkę, jako przywódcę bandyckiej wyprawy.

Z zeznań ich wynika, że pamiętnego wieczora, 5 kwietnia br. pojechali oni taksówką na róg Miodowej, gdzie polecili szoferowi oczekiwać. Do kancoru weszli Konstanty Pystka i Stańczyk, zaś Mieczysław Pystka stał

na czatach pod sklepem. Konstanty Pystka zażądał losów loteryjnych, pragnąc je rzekomo nabyć. Gdy właściciel kancoru zajęty był rozkładaniem losów, Konstanty Pystka momentalnie wyjął rewolwer i wystrzelił do Centnerszvera, raniąc go pod prawym okiem.

Po rabunku powrócili oni taksówką na ulicę Marszałkowską, przed dom Nr. 27 i weszli do mieszkania dozorca domu pod Nr. 25, gdzie dokonali podziału łupu. Stańczyk otrzymał 10.000 zł., Mieczysław Pystka 5.000 zł., a pozostałe 10.000 Konstanty Pystka zawiązał na ulicę Leszna 27 do mieszkania, w którym służyła od półtora roku służąca Agata Pietrzak. Jej to dał Konstanty Pystka pieniądze na przechowanie. W najbliższych dniach miał się odbyć ślub Pietrzakówny ze Stańczykiem. Wszystkie pieniądze policja już odebrała. Całą szajkę osadzono w więzieniu.

gdzie w poczekalni aresztował nas patrol. Podaliśmy się za robotników, którym skradziono dokumenty. Po kilku dniach uwolniono nas. Widocznie listy gończe z wysp jeszcze nie doszły. O ich istnieniu dowiedzieliśmy się dopiero w Kijowie.

— A potem?

— Potem? Udało się nam wsiągnąć do wagonu sypialnego, którym jechała „czerwona burżuazja”. Pod ławkami spędziliśmy noc. Rano odkryło nas i jako złodzieji oddano służbie kolejowej. W momencie dojeżdżania do Starej Moskwy, gdy pociąg zwołniał, udało się nam wyskoczyć z wagonu służbowego, gdzie nas zatrzymano. Wraz z nami wypadł jeden z konduktorów. Zabrałiśmy mu dokument osobisty, a ponieważ przedtem drugi dokument dał nam pewien leśniczy, więc pod tym względem byliśmy w porządku. W Moskwie przesiedzieliśmy 4 dni, obawiając się pocięgu. A i tak szliśmy potem głównie pieszko, unikając miast i większych osad i przeważnie zebrząc. Dopiero na Ukrainie dalsza wędrówka stała się łatwiejsza.

— Dlaczego?

— Bo i stosunki znałem tam lepiej i o pomoc było łatwiej. Dam tu jeden przykład. Próbowaliśmy drugi raz jazdy w jaszczu parowozu i znów wykrył nas maszynista. Zapytał, kto jesteście. Pokazaliśmy dokumenty. Rozześniał się i pokazał nam swą legitymację: był członkiem partji komunistycznej. Potem dał nam zjeść, w Kijowie na dworcu przeprowadził nas przez przejście, znane kolejarzom, i jeszcze dał pieniądze na obiad. Powiedzieliśmy mu kim jesteśmy naprawdę. Życzył szczęśliwej drogi.

— I przez Zbrucz?

— Tak.

— Ocalił pan życie.

— Tylko tyle. Do żadnej pracy nie jestem zdolny. Na łasce krewnych. Gdy wiadomość o mojej ucieczce doszła do Kamieńca, aresztowano całą moją rodzinę ze starą matką i trzymając ich dotąd, choć przecież w niczem mi nie pomogli.

— Mógłby pan dobrze przysłużyć się Polsce, opowiadając to, co pan przeżył i widział.

Spuścił ponuro głowę.

— Nie mam siły i do tego. Po przekroczeniu granicy wyczerpało się nagle wszystko i załamalem się w sobie.

Y.

Pielgrzymka polska u Papieża.

Citta del Vaticano, 21 kwietnia. (PAT.) Ojciec św. przyjął w niedzielę pielgrzymkę polską nauczycielstwa, młodzieży szkolnej, kolejarzy śląskich oraz urzędników. W imieniu nauczycielstwa i młodzieży przemówił ks. dr. Józef Kowaliński z Warszawy, prosił o błogosławieństwo apostolskie. Ojciec św. wygłosił dłuższe przemówienie, w którym powiedział, między innymi, że Polska i Polacy są zawsze drogą jego sercu, albowiem węzły, które połączyły go z Polską są nu szczególnie drogim. W końcu Papież udzielił błogosławieństwa pielgrzymom i ich rodzinom. Pielgrzymka złożyła Ojcu św. w darze 12 kłosów z ziemi rzeszowskiej oraz album z fotografiami z akademii warszawskiej.

Polsko-rumuński traktat handlowy.

Bukareszt, 21 kwietnia. (PAT.) Agencja Rador donosi, iż rokowania handlowe z Polską rozpoczną się w Warszawie dnia 26 kwietnia. Delegacji rumuńskiej przewodniczyć będzie inż. Cezar Popesco, dyrektor sekcji przemysłowej ministerstwa przemysłu i handlu.

CZEŚĆ URZĘDOWA.

Lwów, dnia 18 kwietnia 1930

RUCH SŁUŻBOWY.

MINISTERSTWIE PRZEMYSŁU I HANDLU.

W Lwowskim Okręgowym Urzędzie Miar.

Mianowany:
Koliszer Henryk, kontr. pracownik legalizacyjny — prowiz. Kontrolerem w IX st. sl. z dniem 1 stycznia 1930 r.

W Miejskim Urzędzie Miar we Lwowie.

Mianowany:
Pańkowski Włodzimierz, prowiz. Legalizator w VIII st. sl. — prowiz. Asesorem w VII st. sl. z dniem 1 stycznia 1930 r.

W Miejscowym Urzędzie Miar w Kołomyjach.

Mianowany:
Kłos Stanisław, kontr. pracownik legalizacyjny — prowiz. Legalizatorem w IX st. sl. z dniem 1 stycznia 1930 r.

W Miejscowym Urzędzie Miar w Tarnowie.

Mianowany:
Witowski Stanisław, prowiz. Rewizor legalizacyjny w X st. sl. — prowiz. Legalizatorem w IX st. sl. z dniem 1 stycznia 1930 r.

W Ekspozyturze Miejsc. Urz. Miar w Tarnowie i Okocimie.

Mianowany:
Mizura Władysław, kontr. pracownik techniczny — prowiz. Rewizorem Legalizacyjnym w X st. sl. z dniem 1 stycznia 1930 r.

W Miejscowym Urzędzie Miar w Tarnopolu.

Przeniesiony w stan spoczynku:
Huber Ludwik, Legalizator w VIII st. sl. z dniem 31 grudnia 1929 r. („Monitor Polski” Nr. 90 z dnia 17 kwietnia 1930 r.).

MIANOWANIA NA STANOWISKA KIEROWNIKÓW PUBLICZNYCH SZKOŁ POWSZECHNYCH.
Kuratorjum Okręgu Szkolnego Lwowskiego, zamianowało z dniem 1 sierpnia 1930 r. w drodze konkursu,

p. Helenę Stacherską, nauczycielką 2-kl. publ. szk. powsz. w Kulańkowie, powiatu kołomyjskiego, kierowniczką 2-kl. publ. szk. powsz. w Korolówce, powiatu kołomyjskiego, p. Jakóba Baranowskiego kierownika 3-kl. publ. szk. powsz. w Golcach, powiatu niskiego, kierownikiem 4-kl. publ. szk. powsz. w Zarzeczcu i p. Zofję Grubską, nauczycielkę 3-kl. publ. szk. powsz. w Lachowicach Podróżnych, powiatu żydaczowskiego, kierowniczką tej szkoły. Nadto z dniem 1 lutego 1930 r. p. Edwarda Wróbla, kierownika 2-kl. publ. szk. powsz. w Tarnogórze, powiatu niskiego, kierownikiem 3-kl. publ. szk. powsz. w Tarnogórze.

MIANOWANIA W SZKOLNICTWIE POWSZECHNEM.

Rada Szkolna Powiatowa w Jarosławiu, zamianowała z dniem 1 marca 1930 r. p. Marję Tokarczyczkową, nauczycielką publ. szk. powsz. w Pielgrzymce, powiatu jasielskiego, nauczycielką 2-kl. publ. szk. powsz. w Woli Różniewskiej, powiatu jarosławskiego.

Rada Szkolna Powiatowa w Jaworowie, przeniosła, z dniem 1 marca 1930 r. na własną prośbę p. Lidję Skirzyńską, nauczycielkę 3-kl. publ. szk. powsz. w Wierzbianach, do 3-kl. publ. szk. powsz. w Siedliskach.

Rada Szkolna Powiatowa w Brodach, zamianowała z dniem 1 marca 1930 r. p. Zofję Popielową, nauczycielką 1-kl. publ. szk. powsz. w Żarkowie.

Rada Szkolna Powiatowa w Horodence, zamianowała z dniem 1 marca 1930 r. p. Romana Pałusa, nauczycielem 1-kl. publ. szk. powsz. w Dąbkach.

Rada Szkolna Powiatowa w Kolomyjach, zamianowała z dniem 16 marca 1930 r. p. Klarę Zeichner, nauczycielką 3-kl. publ. szk. powsz. w Słobodzie Rungurskiej.

Rada Szkolna Miejska we Lwowie, zamianowała z dniem 1 marca 1930 r.: p. Marję Antonowiczównę, nauczycielką 7-kl. publ. szk. powsz. męskiej im. Konopnickiej we Lwowie; p. Annę Domazarównę, nauczycielką 7-kl. publ. szk. powsz. żeńskiej im. Zimorowicza we Lwowie; p. Ja-

nię Nowakowską, nauczycielką 7-kl. publ. szk. powsz. żeńskiej im. Sienkiewicza we Lwowie i p. Stanisławę Tarńską, nauczycielką 7-kl. publ. szk. powsz. żeńskiej im. św. M. Magdaleny we Lwowie.

Rada Szkolna Powiatowa w Mościskach, zamianowała z dniem 16 marca 1930 r. p. Stanisławę Bocheim, nauczycielką 1-kl. publ. szk. powsz. w Tuligłowach.

Katastrofa w fabryce.

Lizbona, 21 kwietnia. (PAT.). Według doniesień z Macao, na wyspie Taipa piorun uderzył w fabrykę, wywołując wybuch, który pociągnął za sobą śmierć 38 osób.

Przyrost ludności we Włoszech.

Rzym, 21 kwietnia. (PAT.). Prezes Instytutu Statystycznego prof. Gini oświadczył, że przy zachowaniu obecnego tempa przyrostu, ludność Włoch dojdzie za lat 30 do 62 milionów.

Ujęcie bandy przemytników.

Wiedeń, 21 kwietnia. (PAT.). Na podstawie doniesień otrzymanych z Kairu, policja egipska aresztowała międzynarodową szajkę przemytników heroiny i kokainy. Wśród aresztowanych znajduje się herszt bandy Józef Raspin, pochodzący z Łodzi, Krajani Schorz z Rumunii, fabrykant świec Mechl Halpern z Bolechowa, Friedman z Rymanowa, Chaskel i Ela Glückmannowie z Bessarabji, Josel Friedmann, pochodzący z Wiednia, niejaki Selinger i kilka innych osób. Policja wdrożyła ponadto śledztwo przeciwko 4 osobom, pozostającym na wolnej stopie.

Nowy rekord Lindberga.

Nowy Jork, 21 kwietnia. (PAT.). Lindberg, przybył tu z Glendale (Kalifornia) wraz z małżonką, po dokonaniu lotu, który trwał 40 godz. 22 minut, przy jednorazowym lądowaniu, bijąc temsamem rekord długości lotu transatlantyckiego.

Dalsza akcja Brianda

w sprawie utworzenia federacji europejskiej.

Paryż, 21 kwietnia. (PAT.). Jak podaje prasa po powszechnej ratyfikacji planu Younga Briand rozesłał do 26 państw europejskich kwestionariusz, zapowiedziany przez niego we wrześniu ubiegłego roku na śniadaniu, w którym uczestniczyli przedstawiciele wzmiankowanych państw. Postano-

wiono wówczas, że Briand podejmie się przeprowadzenia oficjalnej ankiety co do możliwości utworzenia federacji europejskiej, aby w ten sposób zagwarantować to było dostatecznie dojrzałe do przedstawienia na wrześniowym Zgromadzeniu Ligi Narodów w Genewie.

Znamienne oświadczenie Daudeta.

Lyon, 21 kwietnia. (PAT.). Staraniem miejscowego oddziału Ligi Action Française odbył się w Lyonie wielki meeting polityczny, na którym rozpatrywana była sprawa ewakuacji Nadrenji i grożącego wskutek tego niebezpieczeństwa nowej wojny.

W końcowych przemówieniach zabrał głos Leon Daudet. Podkreślił on niebezpieczną sytuację, którą stwarza dla Polski ewakuacja Nadrenji. Dopóki wojska francuskie stały nad Renem — Niemcy nie odważyły się rozpocząć swej akcji przeciwko Polsce. Skoro tylko ewakuacja stanie się

faktem dokonanym, będą mieli ręce rozwiązone i rozpoczną dawno już przygotowywaną akcję zaczepną przeciwko Polsce. Leon Daudet jest bardzo pesymistycznie nastrojony co do wyników ewakuacji. Oświadcza on, iż za 5 lat Polska stanie się łupem Niemiec, poczem nastąpi zniszczenie Francji.

Daudet widzi tylko jeden ratunek — ustalenie we Francji monarchji, republika bowiem — jego zdaniem — złożona jest z ludzi, nieodpowiednich do prowadzenia polityki międzynarodowej.

TADEUSZ MALINOWSKI.

Na szlaku II. Brygady Legjonów.*)

Z górą 15 lat temu, we wrześniu 1914 r. wysłała komenda armii austriackiej świeżo wówczas zorganizowaną II. Brygadę Legjonów na Węgry z zadaniem oczyszczenia komitatu Marmaros-Sziget z przedostających się przez przełęcze karpackie oddziałów rosyjskich. Po spełnieniu tego zadania, zajęła przełęczy Pantyr i bitwie Mołotkowskiej, część Legjonów w składzie I, II i III bataljonów 2 p. p. Leg., II i IV bataljonu 3 p. p. Leg. i 2 szwadronów, przegrucana ustawicznie wzdłuż południowego stoku Karpat po ciężkich bojach pod Jasieniowem i Sokolówką, wchodzi 10 grudnia 1914 r. w skład oddziałów broniących przełęczy Okörmezö, stamtąd w styczniu 1915 r. przez rzucaną koleją do Borsy i wysłana pod Kirlibabę, zdobywa ją, posuwając się następnie w zwyciężkim marszu na Brezę, Moldawę, Łopusznę, Berhomet i Sniatyn.

Dla studjów terenowych i historycznych nad tym dotychczas mało znanym okresem dziejów II Karpackiej Brygady Legjonów — zorganizowało

Wojskowe Biuro Historyczne wyprawę wojskowo-narciarską, która wyruszyła w Czeskie Karpaty i do Rumunii. Dnia 5 marca przekroczyła wyprawą granicę Czechosłowacką w Ławocznem w składzie 4 oficerów: generała brygady Wacława Przeździeckiego, jako technicznego kierownika i znanego zimowej narciarskiej służby w górach, pułkownika dyplomowanego Tadeusza Malinowskiego dla studjów nad historją 2 p. p. Leg., pułkownika dyplomowanego Jaklicza dla studjów nad historją 3 p. p. Leg., majora dypl. Stanisława Rutkowskiego, jako delegata Wojskowego Biura Historycznego i 4 szeregowych ze starym doświadczonym narciarzem, starszym sierżantem Paździorom na czele.

Pierwszym właściwym celem wyprawy jest teren walk legjonowych pod Okörmezö (Volova). Z powodu jednakże niemożności przekroczenia granicy gdzieindziej jak w Ławocznem, jak również ze względu na wykorzystanie okazji przejścia przez znane pasmo Borsawy, kończące się przele-

czą Prislupu, na której przecież cały grudzień 1914 i część stycznia 1915 roku walczyły bataljon I — 2 p. p. i II bataljon 3 p. p. Leg., kierownik wyprawy postanawia drogę czeskiej stacji granicznej Voloczy przebyć nie kołowo, lecz grzbietami gór na nartach. Najlepiej w tym celu nadaje się Połonina Borsawa, potężne pasmo górskie, ciągnące się około 50 km od Voloczy aż po Okörmezö.

W Voloczy przyjmuje nas życzliwie naczelnik poczty Tomas Bilek. — Gwiazdzista, jasna i mroźna noc zapowiada pogodę. Dzień 6 marca zmuszeni jesteśmy spędzić na ćwiczeniach dwóch mniej wytrenowanych narciarzy naszej wyprawy — czekając zarazem, w myśl otrzymanego telegramu, na sztabowego kapitana Prykryla, który ma nam w Czechosłowacji towarzyszyć. Istotnie, czeski nasz towarzyszy, wytrawny narciarz o doskonałej formie, przybywa około południa. Resztę dnia zajmują przygotowania do jutrzejszej przeprawy.

Szary, gwiazdzisty świt 7 marca zrywa nas na nogi. Pogoda cudna. — Punktualnie o godzinie 7-ej wyruszamy na schroniska, licząc przeciętnie na 3 km. marszu na godzinę, a mamy przecież dziś do zrobienia 32 km. samym szczytem groźnego grzbietu, wznoszącego się stromo wyżej 1.500 metrów. Już na samym początku podejścia pod Płaj, spostrzegamy, że warunki są znacznie gorsze, niż przypuszczaliśmy, a nawet jak były dnia poprzedniego.

Nie chcąc okrażać Wk. Wrchu

(1598), postanawia kierownik wyprawy generał Przeździecki podchodzić wprost na szczyt na fokach, a stamtąd dopiero zjeżdżać na długi, ciągnący się ku połudn.-wschodowi grzbiet Borsawy.

Po godzinie wędrówki docieramy nareszcie na szczyt Wielkiego Wrchu. Chwila oddechu. Na prawo odsłania się przed nami niezapomniany widok groźnego majestatu Iśniącego księcia Karpat, olbrzymiego Sztója. Na lewo stromy wschodni stok Wlk. Wrchu, lecący w przepaść doliny Plosanki, po którym mamy zjeżdżać — gładki, jak ślizgawka.

Jest to wspaniały, emocjonujący, półtora kilometrowy zjazd drobnych figurek ludzkich, przyczepionych jak drobne kruszyny wążutkami paskami krawędzi nart do wspaniałej, błyszczącej stromizny kopuły Wlk. Wrchu.

Około 10-tej jesteśmy na przełęczy między Wielkim Wrchem a Gembą. Na razie tylko jeden nos pokrwawiony i podrapany policzek.

Ale trzeba ruszać dalej, minęła już 10-ta, a przed nami jeszcze cały łańcuch iskrzących się w swej precudnej zimowej szacie kopuły górskich. Na domiar złego, Sztoj dotychczas pobieżliwy, wysyła nam, jako eskortę, jednego ze swych druhów, ostry wicher dmący silnymi falami z południowego zachodu i zamiatający cały nagromadzony od wczoraj na szczytach śnieg. Na Gembę (1494) i na Magórę (1519) podchodzimy znów wprost na fokach dla oszczędzenia czasu i sił. Możemy posuwać się tylko bardzo wolno. Wyczer-

* Jednym z najciekawszych momentów Wielkiej Wojny był marsz II-giej Brygady Legjonów, zakończony sławną bitwą pod Kirlibabą. W marcu b. r. wyruszyła specjalna ekspedycja wojskowa celem naukowego zbadania tego pamiętnego czynu. Korzystając z uprzejmości Sekcji prasowej Reprezentacji b. II Brygady L. P., dzielimy się z naszymi Czytelnikami interesującymi wrażeniami, jakie odnieśli uczestnicy wspomnianej ekspedycji Tadeusz Malinowski i Stanisław Rutkowski. Warunki techniczne wydawnictwa spowodowały pewne drobne skrócenia, które jednak w niczem nie wpływają na zniekształcenie toku opowiadania.

